

Nr 369.

Godkänd av första kammaren den 4 juni 1930.
Godkänd av andra kammaren den 4 juni 1930.

Riksdagens skrivelse till Konungen, angående vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Bankoutskottets utlåtande nr 30.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av nedannämnda framställningar rörande elfte huvudtiteln.

A. Civila pensionsväsendet.

1:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 139 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förra lärarinnan vid Stockholms folkskolor *Gurli Clara Emelie Maria d'Aubigné* må för erhållande av pension från statens pensionsanstalt räkna sig tillgodo två tredjedelar av den tid, hon före sin övergång till folkskolan tjänstgjort såsom ämneslärarinna dels med full tjänstgöring vid Östermalms högre läroanstalt för flickor i Stockholm, dels ock med sammanlagt full tjänstgöring vid Palmgrenska samskolan och Åhlinska skolan därstädes.

Med hänsyn till de särskilda omständigheter, som i ärendet återopats, och då 1929 års riksdag i ett liknande fall bifallit förslag av enahanda innebörd som det nu föreliggande, har riksdagen icke velat motsätta sig medgivande för *d'Aubigné* att för pension tillgodoräkna sig tjänstgöring vid ifrågasvarande statsunderstödda enskilda läroanstalter i den omfattning, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits. Den förhöjning i pensionen, som därigenom ernås, bör dock icke få åtnjutas förrän från och med ingången av år 1930.

Riksdagen får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition vunnit riksdagens bifall.

2:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 mars 1930 dagtecknad proposition nr 184 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne extra ordinarie ämnesläraren vid samrealskolan i Motala Tjelvar Vilhelm Molérs änka, *Maria Amalia Molér* må, mot erläggande till statens pensionsanstalt av den pensionsavgift, Molér varit skyldig att till anstalten inbetala, därest han intill sin död kvarstått såsom delägare i anstalten, från anstalten erhålla den familjepension, hon skulle varit berättigad uppbära, därest mannen vid sitt frånfalle varit delägare i anstalten.

Av utredningen framgår, att Molér vid genomförandet av 1927 års skolorganisation varit nödsakad att frånträda sin lärarbefattning vid kommunala mellanskolan i Motala och därvid övergått till den i stället för nämnda skola därstädes inrättade statliga samrealskolan samt att han genom denna överflyttning till statstjänst förlorat rätten att tillhöra statens pensionsanstalt utan att i stället erhålla annan pensionsrätt. I följd härav äro hans efterlevande med avseende å pension väsentligt sämre ställda än de skulle hava varit, därest nämnda överflyttning icke ägt rum. Under sådana förhållanden och då de efterlevande äro i behov av understöd synes billigheten kräva, att — oaktat Molérs anställningstid i statstjänst varit synnerligen kort — Molérs efterlevande lämnas ersättning för den förlust, som sålunda förorsakats dem vid genomförandet av den nya skolorganisationen. Mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit har riksdagen intet haft att erinra.

Återopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

B. Militära pensionsväsendet.

3:o.

I en till riksdagen avlåten, den 24 januari 1930 dagtecknad proposition nr 44 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva,

att verkmästaren å månadslönarstat vid flottans varv i Karlskrona *Carl August Nilsson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära årlig pensionsförbättring med 1,155 kronor 60 öre, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension; samt

att en var av verkmästarna å månadslönarstat vid flottans varv i Karlskrona *Sven Emanuel Ramström* och *Carl Otto Peter Pettersson* må från och med månaden näst efter den, varunder han, efter uppnådd pensionsålder, erhåller avsked med pension, under sin återstående livstid uppbära årlig pensionsförbättring med 1,155 kronor 60 öre, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

I ett flertal fall har riksdagen tidigare beviljat verkmästare å månadslönarstat vid flottans varv pensionsförbättring efter samma grunder, som i propositionen föreslås. Under sådana förhållanden har riksdagen funnit sig böra bifalla här ifrågavarande förslag om pensionsförbättring åt omförmälda tre verkmästare.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

4:o.

Uti punkten 2 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att mästaren å månadslönarstat vid flottans varv i Karlskrona *Fredrik Oskar Svensson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära årlig pensionsförbättring med 910 kronor, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

Under hänvisning till vad under nästföregående punkt anförts får riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

5:o.

I en till riksdagen avlåten, den 14 februari 1930 dagtecknad proposition nr 95 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att mästaren å månadslönarstat vid marinens centrala beklädnadsverkstad i Karlskrona *Hjalmar Frisell* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid uppbära årlig pensionsförbättring med 910

kronor, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen, och i samma ordning som fyllnadspension.

Vid granskning av Eders Kungl. Maj:ts förslag, vilket står i överensstämmelse med av riksdagen i likartade fall tidigare fattade beslut, har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot förslaget.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition av riksdagen bifallits.

6:o.

I en till riksdagen avlåten, den 14 februari 1930 dagtecknad proposition nr 92 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att till förre distinktionskorpralen vid Svea livgarde *Johan Edmund Olsson Hillring* må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrives i 12 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från och med den 1 januari 1930 från beväringssmannskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Riksdagen vill erinra, att riksdagen tidigare i åtskilliga fall meddelat dispens från de i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, stadgade preskriptionsbestämmelserna. Efter den år 1920 vidtagna utsträckningen av preskriptionstiden från 2 till 3 år har dylik dispens i regel förekommit endast i sådana den äldre preskriptionsbestämmelsen underkastade fall, i vilka ersättningsanspråket likväl gjorts gällande inom den tid, som sedermera stadgats, eller 3 år. Emellertid hava i vissa fall särskilda omständigheter ansetts böra föranleda till dispens, oaktat även sistnämnda tidsgräns överskridits. Så har varit fallet, då förhållandena synts giva vid handen, att särskild undersökning enligt 11 § i berörda förordning bort äga rum men av vederbörande militärbefäl underlåtit. I det fall, varom nu är fråga, synes anledning hava förelegat till dylik undersökning. Med hänsyn härtill och på grund av vad i övrigt i ärendet åberopats har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

7:o.

Under punkten 2 av samma proposition nr 92 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att till *Johan Alfred Fredriksson* må — utan

hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrives i 12 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från och med den 1 januari 1930 från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

Under hänvisning till vad riksdagen yttrat under nästföregående punkt, får riksdagen, som icke haft anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

8:o.

I en till riksdagen avlåten, den 14 februari 1930 dagtecknad proposition nr 96 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förutvarande båtsmännen *Axel Larsson Fässberg Netterblad* och *Johannes Grafström Bild* må tilldelas pension såsom om de uppfyllt härför reglementsenligt stadgade villkor, att utgå för Netterblad från och med april och för Bild från och med mars månad år 1929.

Med hänsyn till förut av riksdagen i liknande fall fattade beslut har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

9:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:94) har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att f. d. soldaten nr 115 vid Vista kompani av Kungl. Jönköpings regemente, *Alfred Ekström*, må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas en årlig pension enligt samma grunder som om han tjänat för pensions erhållande föreskriven tid».

Med hänsyn till Ekströms tjänstetid och då han synes vara i små ekonomiska omständigheter har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Ekström må förklaras berättigad till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, oaktat han icke tjänat kronan under den tid, som är föreskriven för dylik förmån. Beträffande tidpunkten för underhållets inträdande har riksdagen intet haft att erinra mot vad i motionen föreslagits.

I enlighet med det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Jönköpings regemente *Alfred Ekström* må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

10:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:152) har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid Hallands regemente *Johan Julius Hultqvist* må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Med hänsyn till Hultqvists tjänstetid och svaga ekonomiska ställning har riksdagen medgivit, att han må berättigas till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, såsom om han tjänat kronan under den tid, som för dylik förmåns erhållande är föreskriven. Beträffande tidpunkten för underhållets inträdande har riksdagen intet haft att erinra mot vad i motionen föreslagits.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Hallands regemente *Johan Julius Hultqvist* må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

11:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:15) har hemställts, »att riksdagen må besluta, att till förre soldaten *Anders Gustav Pantzar*, Nybygget, Acklinga, må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa utgå samma understöd som Pantzar skulle ha erhållit, därest han haft 20 års tjänstetid som soldat».

Med hänsyn till Pantzars tjänstetid och övriga i ärendet åberopade omständigheter har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Pantzar må förklaras berättigad till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, oaktat han icke tjänat kronan under den tid, som är föreskriven för en dylik förmån. Beträffande tidpunkten för underhållets inträdande har riksdagen intet haft att erinra mot vad i motionen föreslagits.

I enlighet med det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Västgöta regemente *Anders Gustav Pantzar* må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

12:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:113) har hemställts, »att riksdagen må medgiva, att förre soldaten vid kungl. Västgöta regemente *Frans Emil Ekman* må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Med hänsyn till vad i ärendet upplysts har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Ekman må berättigas till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa såsom om han tjänat kronan under den tid, som för dylik förmåns erhållande är föreskriven. Beträffande tidpunkten för underhållets inträdande har riksdagen intet haft att erinra mot vad i motionen föreslagits.

Riksdagen anmäler således, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre soldaten vid Västgöta regemente Frans Emil Ekman må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

13:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:159) har hemställts, »att riksdagen må besluta, att f. d. vice korpralen vid kungl. Smålands husarregemente *Johan Edvard Sigurd* må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder, som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid».

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Sigurd må berättigas till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa såsom om han tjänat kronan under den tid, som för en dylik förmåns erhållande är föreskriven. Beträffande tidpunkten för underhållets inträdande har riksdagen intet haft att erinra mot vad i motionen föreslagits.

Riksdagen anmäler, att riksdagen, med bifall till förevarande motion, medgivit, att förre vice korpralen vid förutvarande Smålands husarregemente *Johan Edvard Sigurd* må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

14:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:339) har hemställts, »att riksdagen må besluta, att förre korpralen vid Järvsö kompani av kungl. Hälsinge regemente, *Olof Öberg*, må erhålla understöd från Vadstena krigsmanshuskassa».

Med hänsyn till Öbergs tjänstetid och övriga i ärendet åberopade omständigheter har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Öberg må förklaras berättigad till underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa, oaktat han icke tjänat kronan under den tid, som är föreskriven för en dylik förmån. Det ifrågavarande underhållet har ansetts böra utgå från och med den 1 juli 1930.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen, i anledning av förevarande

motion, medgivit, att förre korpralen vid Hälsinge regemente Olof Öberg må från och med den 1 juli 1930 från Vadstena krigsmanshuskassa tilldelas underhåll enligt samma grunder som om han tjänat för underhålls erhållande föreskriven tid.

C. Allmänna indragningsstaten.

I. Ang. justitiedepartementet.

15:o.

I en till riksdagen avlåten, den 24 januari 1930 dagtecknad proposition nr 52 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att läkaren vid centralfängelset å Långholmen *Fredrik Vilhelm Djurberg* må från och med månaden näst efter den, då han upphört att åtnjuta ersättning såsom tjänsteläkare, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp av 5,004 kronor.

Ehuru anställningar av här ifrågavarande art i allmänhet torde vara att betrakta såsom bisysslor, vilka kunna och pläga innehavas vid sidan av annan, huvudsaklig läkarverksamhet, har riksdagen dock funnit de i detta fall återopade särskilda omständigheterna tala för beviljande av pension. Med hänsyn till vad generalpoststyrelsen i avgivet utlåtande i ärendet anfört rörande karaktären av Djurbergs anställning såsom postläkare och då det för denna anställning utgående ersättningsbeloppet torde få anses tillmätt på sådant sätt, att detsamma innefattar jämväl den ersättning i form av pension, som till tjänstemän i vanlig mening utgår först efter anställningens slut, har riksdagen emellertid icke funnit lämpligt, att nämnda ersättningsbelopp lägges till grund för bestämmande av pensionens storlek. Med utgångspunkt från Djurbergs arvode såsom fängelseläkare samt med tillämpning av de i civila pensionslagen innefattade grunderna för beräkning av pensionsunderlag ävensom med iakttagande av viss reduktion av pensionen i anledning av att pensionsavgifter icke blivit erlagda, har riksdagen ansett sig böra bestämma pensionsbeloppet till 3,840 kronor.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, medgivit, att läkaren vid centralfängelset å Långholmen *Fredrik Vilhelm Djurberg* må från och med månaden näst efter den, då han avgår från sin anställning såsom fängelseläkare, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,840 kronor.

16:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 februari 1930 dagtecknad proposition nr 66 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att presidenten i Svea hovrätt friherre *Erik Teodor Marks von Würtemberg* må från och med dagen näst efter den, då han avgår från presidentämbetet, under sin återstående livstid uppbära, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en tilläggspension från allmänna indragningsstaten till belopp av 1,500 kronor årligen.

En i viss mån likartad pensionsfråga har tidigare varit föremål för riksdagens prövning, då överståthållaren Hederstierna — vilken före tillträdet till överståthållarbefattningen varit justitieråd, regeringsråd och landshövding — i enlighet med förslag av Eders Kungl. Maj:t beviljades en tilläggspension, varigenom totala pensionsförmånen bringades upp till belopp motsvarande pensionsunderlaget för sistnämnda tre befattningar. Med hänsyn härtill och i betraktande av vad av föredragande departementschefen i nu föreliggande ärende anförts har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen anmäler, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

17:o.

I punkt 2 av samma proposition föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att en var av vattenrättsdomarna *Kristian Hugo von Sydow* och *Carl Emanuel Bengtsson* må från och med månaden näst efter den, då han efter avsked från häradshövdingämbetet frånträder befattningen såsom vattenrättsdomare, under sin återstående livstid åtnjuta, utöver honom författningsenligt tillkommande pensionsförmåner, en tilläggspension från allmänna indragningsstaten av 816 kronor för år räknat.

Enligt vad föredragande departementschefen i ärendet framhållit, läser frågan om vattendomstolarnas uppförande på ordinarie stat icke komma att avgöras före den tidpunkt, då avgångsskyldighet inträder för vattenrättsdomarna von Sydow och Bengtsson. Ej heller torde spørgmålet om ordnandet av pensionsförhållandena för innehavare av icke-ordinarie befattningar före nämnda tidpunkt vinna sin lösning. Under sådana förhållanden synes det påkallat, att ifrågavarande befattningshavare genom särskilda tillägg till dem såsom ordinarie häradshövdingar tillkommande pensioner erhålla sina pensionsförmåner avpassade i skäligt förhållande till dem i egenskap av vattenrättsdomare åvilande arbetsuppgifter och till deras därav betingade löneställning. Mot vad

Eders Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit har riksdagen ej funnit skäl till invändning.

Riksdagen anmäler förty, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

18:o.

I en till riksdagen avlåten, den 14 februari 1930 dagtecknad proposition nr 85 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att vice häradshövdingen vid Svea hovrätt *Carl Axel Wilhelm Haraldson* må från och med månaden näst efter den, då han entledigas från sitt förordnande såsom vice häradshövding, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp av 2,400 kronor årligen.

Då här föreligga sådana förhållanden, som tidigare i liknande fall ansetts böra föranleda till beviljande av pension åt icke-ordinarie befattningshavare, har riksdagen medgivit, att sådan förmån beredes Haraldson. I fråga om pensionsbeloppet har riksdagen biträtt Eders Kungl. Maj:ts förslag och anmäler alltså, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

19:o.

I en till riksdagen avlåten den 7 februari 1930 dagtecknad proposition nr 124 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre amanuensen i justitiedepartementet *Einar Lindström* må från och med den 1 april 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,740 kronor.

Under hänvisning till vad som anförts i nästföregående punkt har riksdagen ansett sig böra medgiva, att Lindström beredes pension, då han på grund av sjukdom nödgas lämna sin anställning i statens tjänst. I fråga om grunderna för beräkningen av pensionsbeloppet har riksdagen biträtt departementschefens i ärendet uttalade uppfattning.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

II. Ang. utrikesdepartementet.

20:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 136, vilken innefattar förslag i tre med nummer 9—11 betecknade punkter, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, i punkten 9 föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. vicekonsuln vid konsulatet i San Francisco *Fredrik Westerberg* må under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 3,000 kronor, räknat från och med den 1 juli 1929.

Riksdagen, som icke velat motsätta sig bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

21:o.

Under punkten 11¹ av samma proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att kanslivaktmästaren vid beskickningen i Köpenhamn *Hans Hanell* må från och med den 1 juli 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,800 kronor, dock utan att dyrtidstillägg därå må utgå.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

III. Ang. försvarsdepartementet.

22:o.

I en till riksdagen avlåten, den 31 januari 1930 dagtecknad proposition nr 57 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att kokerskan vid Jönköpings-Kalmar regemente *Augusta Jonsson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 720 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har ej givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

¹ Beträffande punkten 10 av förevarande proposition nr 136, se riksdagens skrivelse nr 371, punkten 1.

23:o.

I punkten 2 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att kokerskan vid Jämtlands fältjägarregemente *Märta Karolina Lundin*, född Sjölander, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 480 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

24:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 3 av förevarande proposition föreslagit riksdagen medgiva, att tvätterskan vid Gotlands truppers ångtvättinrättning *Anna Teresia Karlsson*, född Hagman, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, dock tidigast från och med den 1 juli 1930, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har av riksdagen bifallits.

25:o.

Eders Kungl. Maj:t föreslår i punkten 4 av samma proposition riksdagen medgiva, att arbeterskan vid ammunitionsfabriken *Maria Kastman*, född Kers, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 504 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har ej givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

26:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 5 föreslagit riksdagen medgiva, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken *Emma Josefina Rossander*, född Djerf, må från och med den 1 september 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har av riksdagen bifallits.

27:o.

Under punkten 6 föreslås, att riksdagen må medgiva, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken *Kerstin Andersson* må från och med den 1

september 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 960 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt ej givit riksdagen anledning till invändning, får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

28:o.

I punkten 7 av ifrågavarande proposition nr 57 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att förra arbeterskan vid ammunitionsfabriken *Per Jons Anna Andersson* må från och med den 1 oktober 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

29:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 februari 1930 dagtecknad proposition nr 74 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att tillsyningsmannen vid kustflottans måldepå vid Vitsgarn *Johan August Norrström* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,224 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har ej givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

30:o.

Uti punkten 2 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att en var av förmannen vid Karlskrona fästnings fortifikationsförvaltning *Mattis Nilsson* och arbetaren vid samma förvaltning *Karl Alfred Andersson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 948 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

31:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 3 av förevarande proposition föreslagit riksdagen medgiva, att förmannen vid Kronobergs regementes detachement i Karlskrona *Per Magnus Johansson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin åter-

stående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 852 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har av riksdagen bifallits.

32:o.

Eders Kungl. Maj:t föreslår i punkten 4 av samma proposition riksdagen medgiva, att verkmästaren vid kronobageriet å Visborgs slätt *Johan Vilhelm Ludvig Larsson* må från och med den 1 juli 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,260 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har ej givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

33:o.

Uti punkten 5 av propositionen nr 74 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att skomakeriarbetaren vid Svea ingenjörskårs intendenturverkstäder *Per Erik Eriksson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har av riksdagen bifallits.

34:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 6 föreslagit riksdagen medgiva, att förre arbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori *Vilhelm Ludvig Andersson* må från och med den 1 maj 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förslag under denna punkt ej givit riksdagen anledning till invändning, får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

35:o.

Under punkten 7 föreslås, att riksdagen må medgiva, att förre arbetaren vid Åkers krutbruk *Johan Hjalmar Rylén* må från och med den 1 november 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,080 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

36:o.

I punkten 8 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att en var av nedan angivna anställningshavare vid ammunitionsfabriken må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension med följande belopp, nämligen förmanen *Frans Gustaf Leijon* 1,092 kronor, maskinisten *Klas Emil Wimmerstedt* 1,452 kronor, arbetarna *Patrick Leopold Boustedt* 720 kronor, *Gustaf Reinhold Pettersson* 900 kronor, *Helmer August Andersson* 996 kronor, *Johan Martin Mårtensson* 900 kronor och *Carl Nimrod Axelsson* 900 kronor samt arbeterskorna *Anna Maria Molin* 852 kronor, *Karin Lindgren* 876 kronor, *Julia Sofia Fridell*, född Frid, 756 kronor, *Emma Sofia Karlsson* 600 kronor, *Sofia Vilhelmina Teresia Pettersson* 852 kronor, *Anna Giller*, född Åström, 720 kronor, *Anna Lindgren* 792 kronor, *Augusta Olivia Lindberg*, född Jansson, 816 kronor, *Annie Lucia Franziska Eleonora Andrén*, född Pettersson, 792 kronor, *Anna Sofia Karlsson*, född Rydh, 804 kronor, *Anna Zetterlund*, född Andersson, 828 kronor och *Anna Maria Berg* 900 kronor.

Uti särskilda till riksdagens bankoutskott överlämnade skrivelser, dagtecknade den 4 och den 20 mars 1930, har styresmannen för ammunitionsfabriken upplyst, att Giller varit anställd vid fabriken, utöver vad av styresmannen tidigare meddelats och i förevarande proposition angivits, under tiden 3 januari 1893—30 april 1901, varför hennes sammanlagda anställningstid uppgår till omkring 27 år, samt att Anna Lindgren varit anställd därstädes sedan den 1 oktober 1895 och sålunda har en tjänstetid av inemot 35 år. Pensionsbeloppen för dessa två anställningshavare hava, med hänsyn till den nu för dem angivna tjänstetiden, ansetts böra bestämmas till för Giller 792 kronor för år och för Anna Lindgren 876 kronor för år.

I övrigt har riksdagen biträtt vad Eders Kungl. Maj:t i förevarande ärende föreslagit och får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att en var av nedan angivna anställningshavare vid ammunitionsfabriken må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension med följande belopp, nämligen förmanen *Frans Gustaf Leijon* 1,092 kronor, maskinisten *Klas Emil Wimmerstedt* 1,452 kronor, arbetarna *Patrick Leopold Boustedt* 720 kronor, *Gustaf Reinhold Pettersson* 900 kronor, *Helmer August Andersson* 996 kronor, *Johan Martin Mårtensson* 900 kronor och *Carl Nimrod Axelsson* 900 kronor samt arbeterskorna *Anna Maria Molin* 852 kronor, *Karin Lindgren* 876 kronor, *Julia Sofia Fridell*, född Frid, 756 kronor, *Emma Sofia Karlsson* 600 kronor, *Sofia Vilhelmina Teresia Pettersson* 852 kronor, *Anna Giller*, född Åström,

792 kronor, Anna Lindgren 876 kronor, Augusta Olivia Lindberg, född Jansson, 816 kronor, Annie Lucia Franziska Eleonora Andrén, född Pettersson, 792 kronor, Anna Sofia Karlsson, född Rydh, 804 kronor, Anna Zetterlund, född Andersson, 828 kronor och Anna Maria Berg 900 kronor.

37:o.

Eders Kungl. Maj:t föreslår i punkten 9 av samma proposition riksdagen medgiva, att arbetaren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg *Gustaf Gottfrid Vesterberg* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

38:o.

I punkten 10 av ifrågavarande proposition nr 74 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att gårdskarlen vid krigsskolan *Karl Helmer Frank* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

39:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 februari 1930 dagtecknad proposition nr 75 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

att förra tvättförestånderskan vid Karlskrona kustartilleriregementes numera nedlagda tvättinrättning *Matilda Holmkvist*, född Thunberg, må från och med den 1 januari 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor; samt

att en var av förra arbeterskorna vid samma tvättinrättning *Elsa Maria Holmkvist*, *Gerda Charlotta Abrahamsson*, *Sigrid Matilda Lindstedt*, *Hanna Emelie Abrahamsson*, född Lindstedt, *Maria Söderström*, född Åkesson, och *Gerda Olsson* må från allmänna indragningsstaten uppbära understöd för en gång, att utgå för Holmkvist med 1,400 kronor, för Gerda Charlotta Abrahamsson med 1,400 kronor, för Lindstedt med 700 kronor, för Hanna Emelie Abrahamsson med 600 kronor, för Söderström med 500 kronor och för Olsson med 500 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande proposition har av riksdagen bifallits.

40:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 februari 1930 dagtecknad proposition nr 76 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att den förre furiren *G. Hallonqvist* jämlikt Kungl. Maj:ts dom den 25 oktober 1929 tillerkända årliga livränta av 293 kronor 33 öre må från och med budgetåret 1930/1931 bestridas från anslaget till allmänna indragningsstaten, med iakttagande av att å livräntebeloppet icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare.

Riksdagen, som ansett sig böra biträda vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition vunnit riksdagens bifall.

41:o.

I en till riksdagen avlåten, den 14 februari 1930 dagtecknad proposition nr 93 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att läraren vid krigshögskolan, f. d. läroverksadjunkten *Carl Olaf Nordgren* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin lärarbefattning vid krigshögskolan, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — en årlig tilläggs pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 1,000 kronor, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

I likhet med departementschefen har riksdagen funnit billighetsskäl tala för att Nordgren tillerkännes en tilläggs pension utöver den avkortade pension han uppbär i egenskap av f. d. läroverksadjunkt. Vad tilläggs pensionens storlek angår, har det synts riksdagen i viss mån tveksamt, huruvida densamma lämpligen bör, i enlighet med vad i propositionen föreslagits, bestämmas till högre belopp än att sammanlagda pensionsförmånen motsvarar hel pension för läroverksadjunkt. Med hänsyn till Nordgrens långa tjänstetid vid krigshögskolan och till föreliggande ömmande omständigheter har riksdagen emellertid icke velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag, att tilläggs pensionen fastställas till 1,000 kronor för år.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

42:o.

I en till riksdagen avlåten, den 14 februari 1930 dagtecknad proposition nr 94 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre förmannen vid flottans varv i Karlskrona *Herman Theodor Danielson* må från och med den 1 juli 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggs pension av 540 kronor.

Med hänsyn till vad som upplysts angående Danielsons tjänstgöring och arbetsuppgifter har riksdagen icke velat motsätta sig bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

43:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 126 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att *Erik Vilhelm Nilsson* må — utöver honom från riksförsäkringsanstalten tillerkänd livränta — från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 600 kronor, utan rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 412) har hemställts, »att riksdagen måtte i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 126 medgiva, att Erik Vilhelm Nilsson må — utöver honom från riksförsäkringsanstalten tillerkänd livränta — från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 900 kronor, utan rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg».

I likhet med föredragande departementschefen har riksdagen ansett, att någon dispens från bestämmelserna angående ikraftträdandet av militärsättningsförordningen den 18 juni 1927 icke kan medgivas.

Såsom av utredningen i ärendet framgår, tala emellertid i detta fall synnerligen starka billighetsskäl för beviljande av ett särskilt understöd utöver den livränta, som Nilsson äger uppbära i anledning av det honom övergångna olycksfallet. I fråga om understödets storlek har riksdagen, med hänsyn till föreliggande enastående omständigheter, ansett sig kunna utan fara för uppkommande vittgående konsekvenser medgiva någon höjning av det utav Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Riksdagen har bestämt understödet till 804 kronor för år.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition och ifråga-

varande motion, medgivit, att Erik Vilhelm Nilsson må — utöver honom från riksförsäkringsanstalten tillerkänd livränta — från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 804 kronor, utan rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg.

44:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 127 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre disponenten *Rudolf Johan Ludvig Aust* och hans hustru *Gertrud Maria Nikolina Aust*, född Nilsson, må — gemensamt och efter enderas död den efterlevande — från och med den 1 juli 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett underhåll av 2,508 kronor för år, dock utan rätt att därå åtnjuta någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

45:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 128 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att det *Mauritz Gustav Sandberg* jämlikt Svea hovrätts dom den 8 mars 1929 tillerkända årliga understöd av 1,800 kronor, minskat med beloppet av till Sandberg från riksförsäkringsanstalten utgående livränta, må bestridas från anslaget till allmänna indragningsstaten, med iakttagande av att å understödsbeloppet icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

46:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 166 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att förmannen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori *Lars Axel Håkansson* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 2,508 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

47:o.

Uti punkten 2 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att maskinisten vid varmbadinrättningen i Karlsborg *Alfred Björk* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,260 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

48:o.

Eders Kungl. Maj:t föreslår i punkten 3 av samma proposition riksdagen medgiva, att arbetaren vid Karlsborgs tygstation *Christian Emil Rolf Svensson Lindell* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,260 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande framställning har av riksdagen bifallits.

49:o.

Under punkten 4 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att en var av extra ordinarie befattningshavarna vid krigsskolan, hovslagaren *Martin Albin Andersson*, gymnastikvaktmästaren *Jakob Viktor Johansson* och slottsvaktmästaren *Johan Gottfrid Holmer* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,152 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning vunnit riksdagens bifall.

50:o.

I punkten 5 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att en var av arbetarna vid ammunitionsfabriken *Karl Gustaf Fredrik Nybom*, *Johan Andersson* och *Johan Fredrik Sjöberg* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

51:o.

Under punkten 6 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att arbetaren vid Bodens tygstation *Erik Johan Wikström* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 816 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit och får sålunda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

52:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 7 föreslagit riksdagen medgiva, att biträdande föreståndaren vid Upplands regementes tvättnrättning *Carl Oskar Fredrik Ström* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att densamma, tillika med honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa, uppgår till sammanlagt 696 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har av riksdagen bifallits.

53:o.

Uti punkten 8 av förevarande proposition nr 166 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förestånderskan för Norra skånska infanteriregementets marketenteri *Ellen Johansson*, född Martinsson, må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 696 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har av riksdagen bifallits.

54:o.

Under punkten 9 har föreslagits, att riksdagen må medgiva, att en var av arbetarna vid ammunitionsfabriken *Carl Vilhelm Andersson* och *Lars Gustaf Gran* må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från tjänsten ägt eller äger rum, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 624 kronor; dock med skyldighet för Andersson och Gran att avstå från den gratifikation för

en gång av 500 kronor, som tillerkänts en var av dem genom Kungl. Maj:ts beslut den 8 februari 1929.

Riksdagen har, om ock med någon tvekan, ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

55:o.

I punkten 10 av ifrågavarande proposition nr 166 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att nedan angivna förmän och arbetare vid fästnings- och kasernbyggnadsarbetena i Boden må från och med månaden näst efter den, varunder avgång från anställningen vid nämnda byggnadsarbeten ägt eller äger rum, dock tidigast från och med den 1 januari 1930, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årliga pensioner med följande belopp, nämligen: förmännen *Olof Broström* 960 kronor, *Lars Helmer Olofsson* 960 kronor, *Nils Robert Isaksson* 924 kronor och *Johan Axel Nordström* 900 kronor samt arbetarna *Erik Alfred Eriksson* 876 kronor, *August Sundström* 876 kronor och *Gustaf Erik Nyström* 816 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

56:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:27) har hemställts, »att riksdagen må bevilja f. d. arbetaren vid flottans varv i Karlskrona *Bror Algot Steinbach* en årlig pension av 980 kronor att jämte förekommande författningsenliga pensionstillägg och dyrtidstillägg till honom utgå på grund av den långvariga anställning han innehaft i statens tjänst».

Med hänsyn till Steinbachs långvariga anställningstid i statens tjänst har riksdagen ansett sig böra medgiva, att honom beredes pension av statsmedel. Det av statskontoret, som yttrat sig i ärendet, i sådant hänseende ifrågasatta beloppet, 900 kronor för år, överensstämmer nära med vad som skulle hava tillkommit Steinbach, därest han i fråga om levnadsålder uppfyllt de för pensionering av daglönare vid marinen gällande villkoren, och har syntts riksdagen vara väl avvägt. Pensionen har anvisats från allmänna indragningsstaten att utgå från och med ingången av år 1930.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre daglönaren vid flottans varv i Karlskrona *Bror Algot Steinbach* må från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 900 kronor.

57:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:151) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja tvätterskan *Hanna Jakobsson* i Visby ett årligt understöd med 300 kronor».

I betraktande av de omständigheter, som i ärendet åberopats, har riksdagen, lika med i frågan hörda myndigheter, funnit billighetsskäl tala för att tvätterskan Jakobsson på grund av sitt långvariga arbete för statens räkning tillerkännes någon pension av statsmedel, oaktat hon icke varit direkt anställd i statens tjänst. Det belopp, som i motionen föreslagits, har icke givit riksdagen anledning till invändning. Pensionen har ansetts böra beviljas från allmänna indragningsstaten samt utgå från och med ingången av år 1930.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förra tvätterskan *Hanna Jakobsson* må från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

58:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:333) har hemställts, »att riksdagen må besluta att tilldela sömmerskan *Olga Karolina Vikberg* en årlig pension av 600 kronor att utgå från och med den 1 januari 1930».

Då sömmerskan Vikberg under en sammanlagd tid av omkring 17 år, därav 13 år i direkt statsanställning, utfört arbete för statens räkning samt hon numera på grund av sjukdom synes oförmögen till fortsatt dylikt arbete, har riksdagen ansett sig kunna medgiva, att en årlig pension från statens sida beviljas henne. Riksdagen har funnit pensionen böra bestämmas till det belopp av 564 kronor, som — enligt vad statskontoret i avgivet yttrande erinrat — tidigare beviljats i ett i någon mån likartat fall. Pensionen har ansetts böra anvisas å allmänna indragningsstaten och utgå från och med ingången av år 1930.

I enlighet med det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förra sömmerskan vid Västernorrlands regementes skradderiverkstad *Olga Karolina Vikberg* må från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 564 kronor.

IV. Ang. socialdepartementet.

59:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 147 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att assistenten av 3:e klass vid statens tvångsarbetsanstalter *Fritz Oskar Levén* må från och med dagen näst efter den, då han efter uppnådd pensionsålder avgår från sin tjänst, under sin återstående livstid uppbära, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, en tilläggspension å allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att den författningsenligt utgående pensionen jämte nämnda belopp uppgår till 2,724 kronor årligen.

Då den i ärendet förebragta utredningen synts riksdagen innefatta goda skäl för det av Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget, har riksdagen ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts framställning.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

60:o.

Uti punkten 2 av samma proposition föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att f. d. kamreraren vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö *Johan Gustaf Vilhelm Garström* må, räknat från och med den 1 januari 1930, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 684 kronor.

Såsom den i ärendet framlagda utredningen visar, har Garström, vilken på grund av sjukdom nödgats avgå ur tjänst före uppnådd pensionsålder, därvid tillerkänts honom författningsenligt tillkommande pension, s. k. sjukpension. Då Garströms tjänstår uppgått till större antal än vad som motsvarar sjukpensionens minimibelopp enligt civila pensionslagen (75 procent av hel pension), har pensionen i detta fall beräknats i förhållande till antalet tjänstår.

Vid nu angivna förhållanden har riksdagen för sin del, såväl ur principiell synpunkt som med hänsyn till praktiska konsekvenser, funnit det vara betänkligt att bereda Garström en ytterligare pensionsförmån för hans återstående livstid. Riksdagen har icke kunnat dela den av departementschefen uttalade uppfattningen, att med hänsyn till föreliggande förhållanden ett bifall till Eders Kungl. Maj:ts framställning knappast skulle kunna leda till någon olämplig prejudikatbildning. Fastmer håller riksdagen för sannolikt, att det i flertalet fall, där på grund av sjukdom förtidspensionering äger rum — och i synnerhet i sådana fall, där

befattningshavaren måste åtnöjas med sjukpensionens minimibelopp — skall kunna göras gällande, att vederbörande på grund av sjukdomen måste vidkännas utgifter, vilka medföra stora ekonomiska svårigheter.

På grund av vad nu anförts får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

61:o.

Uti punkten 3 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att översköterskan vid Sätters hospital *Hulda Maria Elisabet Classon* må från och med dagen näst efter den, då hon entledigas från sin anställning vid hospitalet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 792 kronor.

Av utredningen i ärendet framgår, att Classon före tillträdet till stats-tjänsten under en följd av år i allmän sjukvård innehaft befattningar, vilka numera kunna förenas med delaktighet i statens pensionsanstalt och alltså medföra en jämväl på statsbidrag grundad pensionsrätt. Vid sådant förhållande och med hänsyn till föreliggande omständigheter i övrigt har riksdagen ansett sig böra medgiva, att i detta fall beviljas pension av statsmedel. Mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

62:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 4 föreslagit riksdagen medgiva, att polismannen *Anders Gustaf Andersson* må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin befattning som polisman, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 852 kronor.

Riksdagen har medgivit, att pension beviljas Andersson med det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Då Andersson till väsentligaste delen avlönats av staten, har riksdagen intet haft att erinra mot att — i olikhet med vad i allmänhet varit fallet vid pensionering av polismän i distrikt, där den nya polislagen ej vunnit tillämpning — pensionsbeloppet i sin helhet utgår av statsmedel.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

63:o.

I punkten 5 av förevarande proposition nr 147 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva,

dels att polismannen *Johan Brandt* må från och med månaden näst

efter den, varunder han avgår från sin anställning som polisman, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av statsmedel å 800 kronor, under villkor att pension till minst lika stort belopp årligen utgår från landsting, kommun eller enskilda;

dels ock att å ifrågavarande pension av statsmedel må — under villkor att sådan förmån beredes jämväl å den pension, som utgår från landsting, kommun eller enskilda — åtnjutas dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl att dyrtidstillägget skall beräknas å det sammanlagda pensionsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast till vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper å den från allmänna indragningsstaten utgående delen av pensionsbeloppet.

Riksdagen har ej funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att pensionsbeloppet, för att bliva i helt krontal jämt delbart med tolv, har ansetts böra jämkas till 804 kronor.

På grund härav får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit,

dels att polismannen Johan Brandt må från och med månaden näst efter den, varunder han avgår från sin anställning som polisman, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av statsmedel å 804 kronor, under villkor att pension till minst lika stort belopp årligen utgår från landsting, kommun eller enskilda;

dels ock att å ifrågavarande pension av statsmedel må — under villkor att sådan förmån beredes jämväl å den pension, som utgår från landsting, kommun eller enskilda — åtnjutas dyrtidstillägg enligt de grunder, som äro eller kunna varda fastställda för pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst, med iakttagande likväl att dyrtidstillägget skall beräknas å det sammanlagda pensionsbeloppet men av statsmedel bestridas allenast till vad som av det sålunda beräknade dyrtidstillägget belöper å den från allmänna indragningsstaten utgående delen av pensionsbeloppet.

64:o.

I en till riksdagen avlåten, den 19 mars 1930 dagtecknad proposition nr 254 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förutvarande extra biträdet hos länsstyrelsen i Värmlands län *Emil Jacobsén* må räknat från och med den 1 februari 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Riksdagen, som icke velat motsätta sig bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

V. Ang. kommunikationsdepartementet.

65:o.

I en till riksdagen avlåten, den 24 januari 1930 dagtecknad proposition nr 39 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre järnvägsarbetaren *Jonas Magnus Johansson Lindroth* må från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 624 kronor.

Med hänsyn till den ståndpunkt, som riksdagen tidigare i vissa liknande fall intagit, har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Riksdagen får därför anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition vunnit riksdagens bifall.

66:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 32) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta bevilja arbetaren *Karl Johan Forslund*, kvarteret Rödjan nr 5, Trollhättan, pension till det belopp, som kan anses skäligt».

Med hänsyn till de förhållanden, som genom den i ärendet förebragta utredningen blivit ådagalagda, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att arbetaren Forslund må från allmänna indragningsstaten tillerkännas en årlig pension till belopp av 756 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, vari han entledigas från sin anställning vid statens vattenfallsverks byggnadsarbeten.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att arbetaren vid statens vattenfallsverks byggnadsavdelning *Karl Johan Forslund* må från och med månaden näst efter den, vari han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 756 kronor.

67:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 250) har bland annat hemställts, att riksdagen måtte besluta tilldela stenarbetaren *Karl Albert Johansson*, Boden, ett årligt understöd att utgå med 600 kronor eller det belopp, som riksdagen kan finna lämpligt från och med innevarande år.

I fråga om understöd åt f. d. arbetaren *K. A. Johansson* uttalade riksdagens vederbörande utskott redan år 1928 — då frågan i anledning av en inom riksdagen väckt motion var föremål för utskottets prövning — tvekan, huruvida icke i detta fall kunde anses föreligga sådana omstän-

digheter, vilka borde föranleda till beviljande av pension eller därmed jämförligt understöd av statsmedel. Den utredning i ärendet, som där- efter förebragts, har synts riksdagen giva ökat stöd för sannolikheten av att Johansson innehaft anställning i statens tjänst under så lång tid, att pension skäligen synes böra beredas honom. Riksdagen har därför icke velat motsätta sig, att dylik förmån nu beviljas. Mot det i motionen ifrågasatta beloppet, 600 kronor, har riksdagen intet haft att erinra. Pensionen har i detta fall ansetts böra beviljas av allmänna indragnings- staten samt utgå från och med ingången av innevarande år.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anled- ning av förevarande motion, medgivit, att f. d. stenarbetaren Karl Albert Johansson må från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livs- tid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 600 kronor.

68:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:341) har hemställts, »att riks- dagen måtte besluta tillerkänna förre träarbetaren *Lars Anton Eriksson* ett från och med i år utgående årligt understöd».

Med stöd av vad förebragt utredning i ärendet givit vid handen har riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre träar- betaren Lars Anton Eriksson må från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pen- sion av 624 kronor.

VI. Ang. finansdepartementet.

69:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 144 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, före- slagit riksdagen medgiva, att amanuensen hos riksräkenskapsverket *Erik Lundström* må från och med dagen näst efter den, då han avgår från sin anställning i statstjänst, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,920 kronor.

Då här föreligga samma förhållanden som i det under punkten 19 här ovan omförmälda ärendet, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

VII. Ang. ecklesiastikdepartementet.

70:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 137 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att e. o. amanuensen vid nationalmuseet, filosofie doktor *Karl Ludvig Wåhlin* må från och med månaden näst efter den, då han lämnar sin anställning vid museet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära *dels* en årlig pension till belopp av 2,000 kronor, *dels ock* ett årligt understöd till belopp av 3,004 kronor, med iakttagande likväl, att dyrtidstillägg må utgå allenast å pensionen.

Även riksdagen har funnit de i ärendet påvisade särskilda förhållandena vara av sådan art, att ett understöd av statsmedel bör beviljas *Wåhlin* utöver pension i anledning av hans anställning vid nationalmuseum. Vad Eders Kungl. Maj:t i ärendet föreslagit har riksdagen funnit sig böra biträda.

Riksdagen anmäler, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning.

71:o.

Under punkt 3¹ av förevarande proposition nr 137 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att professor emeritus vid Uppsala universitet *Ludvig Vilhelm Albert Stavenow* må, räknat från och med den 1 november 1929, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggs pension å 1,800 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag ansluter sig till vad riksdagen tidigare i åtskilliga liknande fall medgivit. Vid sådant förhållande och då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot förslaget, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

72:o.

Uti punkten 4 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att professorn vid universitetet i Lund *Per Efraim Liljeqvist* må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter uppnådda 65 levnadsår erhåller avsked från sin professorsbefattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en tilläggs pension till

¹ Beträffande punkten 2 av prop. nr 137, se riksdagens skrivelse nr 371, punkten 9.

sådant belopp, att densamma jämte den honom författningsenligt tillkommande pension uppgår till 7,500 kronor.

Med åberopande av vad som anförts under nästföregående punkt får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

73:o.

I punkten 5 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att professorn vid universitetet i Lund *Charles Ernest Overton* må från och med månaden näst efter den, under vilken han efter uppnådda 65 levnadsår erhåller avsked från sin professorsbefattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en tilläggspension till sådant belopp, att densamma jämte den honom författningsenligt tillkommande pension uppgår till 7,500 kronor.

Med hänsyn till i ärendet påvisade omständigheter och då riksdagen tidigare i ett liknande fall medgivit tilläggspension, grundad på tillgodoräknande av akademisk lärartjänstgöring utomlands, har riksdagen funnit sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

74:o.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts under punkten 6 gjorda framställning angående anslag till materiel för det fysikalisk-kemiska laboratoriet vid universitetet i Uppsala har riksdagen avlåtit särskild skrivelse.

75:o.

Uti punkt 7 av förevarande proposition nr 137 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

dels att f. d. ämneslärarinnan vid högre lärarinneseminariet i Stockholm och den därmed förenade normalskolan för flickor *Sigrid Een* må, räknat från och med den 1 januari 1930, under sin återstående livstid uppbära — utöver henne eljest tillkommande pension av statsmedel — en tilläggspension å allmänna indragningsstaten till belopp av 311 kronor för år,

dels ock att pensionsförhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) och dyrtidstillägg för *Sigrid Een* må, likaledes från och med den 1 januari 1930, beräknas å ett sammanlagt pensionsbelopp av 2,900 kronor.

Enär det här gäller en befattningshavare, som avgått med pension efter år 1926 eller det år, då riksdagen första gången medgivit tilläggspensioner enligt nu avsedda grunder, samt då vidare den tjänstgöring, som en-

ligt förslaget skulle få tillgodoräknas för statspension, bestritts vid statsunderstödda läroanstalter, har riksdagen — i anslutning till av riksdagen tidigare fattade beslut — ansett sig böra medgiva, att tilläggspenston i detta fall beredes. I fråga om grunderna för dennas bestämmande samt beträffande rätt till pensionsförhöjning och dyrtidstillägg har riksdagen intet haft att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

76:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 8 av förevarande proposition föreslagit riksdagen medgiva,

dels att f. d. ämneslärarinnan vid samskolan i Ängelholm *Karin Åhman* må, räknat från och med den 1 januari 1930, under sin återstående livstid uppbära — utöver henne eljest tillkommande pension av statsmedel — en tilläggs pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 307 kronor för år,

dels ock att pensionsförhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) och dyrtidstillägg för *Karin Åhman* må, likaledes från och med den 1 januari 1930, beräknas å ett sammanlagt pensionsbelopp av 2,700 kronor.

Åberopande vad som yttrats under nästföregående punkt får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning vunnit riksdagens bifall.

77:o.

Uti punkten 9 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. adjunkten vid högre allmänna läroverket i Jönköping *Johan Alfred Eckstein* må från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — en tilläggs pension å allmänna indragningsstaten till belopp av 1,090 kronor för år, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånen åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Med åberopande av vad riksdagen under punkterna 75 och 76 i det föregående anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

78:o.

Eders Kungl. Maj:t föreslår i punkten 10 riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid östra realskolan i Göteborg *Anders Konrad Engberg* må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin

befattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,488 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag står i överensstämmelse med vad riksdagen tidigare i åtskilliga liknande fall beslutit och har icke givit riksdagen anledning till erinran. På grund härav får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

79:o.

Uti punkten 11 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket å Kungsholmen i Stockholm *Henrik Wilhelm Theodor Lundin* må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,488 kronor.

Med åberopande av vad som anförts under nästföregående punkt får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

80:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 12 föreslagit riksdagen medgiva, att städerskan och tamburvakten vid högre lärarinneseminariet i Stockholm *Emma Sofia Wennerström* må från och med månaden näst efter den, under vilken hon avgår från sin befattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor.

Då Wennerström först vid närmare 60 års ålder vunnit anställning i statens tjänst och hennes anställningstid uppgår till allenast något mer än 12 år, har riksdagen icke kunnat finna tillräckliga skäl i detta fall föreligga för beredande av pension eller därmed jämförligt understöd av statsmedel. Med anledning av vad skolöverstyrelsen i ärendet yttrat vill riksdagen i detta sammanhang erinra, att enligt gällande civila pensionslag visserligen rätt till pension i allmänhet föreligger för befattningshavare, som kan räkna minst 10 tjänstår, men att därjämte gäller att tjänstinnehavare, vilken vid uppnående av stadgad pensionsålder icke kan räkna 10 tjänstår och alltså då icke är berättigad till pension, ej heller sedermera må komma i åtnjutande av sådan, även om han tillåtes att kvarstå i tjänsten efter pensionsålderns inträde. Därest dessa stadganden varit tillämpliga å Wennerström, skulle pension sålunda icke kunnat utgå till henne, som anställdt ungefär vid den levnadsålder, som enligt pensionslagen utgör högsta pensionsålder för kvinnlig befattningshavare.

Riksdagen har alltså ansett sig icke kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts framställning. Däremot synas omständigheterna i ärendet tala för att

Wennerström i anledning av sin anställning i statens tjänst tillerkännes en gratifikation en gång för alla med belopp, som må finnas skäligt. Då denna fråga torde böra avgöras av Eders Kungl. Maj:t, har riksdagen emellertid ansett sig icke böra meddela beslut härutinnan.

Med åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke vunnit riksdagens bifall.

81:o.

I punkten 13 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förra vaktmästaren och städerskan vid det med högre lärarinneseminarier i Stockholm förenade statens skolköksseminarium och hushållsskola *Maria Ingeborg Andersdotter* må från och med den 1 januari 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 900 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har av riksdagen bifallits.

82:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 14 föreslagit riksdagen medgiva, att vaktmästaren vid folkskoleseminariet i Uppsala *Edvard Bergvall* må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,584 kronor.

Under hänvisning till vad under punkterna 78 och 79 i det föregående anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

83:o.

Uti punkten 15 föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att f. d. folkskolinspektören *Edvard Elieser Svänsson* må från och med den 1 mars 1930 under sin återstående livstid, utöver honom författningsenligt tillkommande pension, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension av 1,720 kronor, med rätt att å sammanlagda pensionsförmånerna åtnjuta förhöjning enligt bestämmelserna i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280).

Då den av Svänsson före tillträdet till folkskolinspektörsbefattningen bestridda lärartjänstgöringen torde få anses hava varit av väsentlig betydelse för hans lämplighet såsom folkskolinspektör, har riksdagen — i anslutning jämväl till tidigare praxis i likartade fall — ansett skäl föreligga för medgivande åt honom av tilläggspension, grundad på tillgodoräk-

nande i föreslagen omfattning av nämnda tjänstgöring utom statens tjänst.

Riksdagen anmäler alltså, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

84:o.

Uti punkten 16 av förevarande proposition nr 137 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att städerskan vid institutet och förskolan för blindade å Tomtebodas *Hulda Karolina Ekstrand*, född Envall, må från och med månaden näst efter den, under vilken hon avgår från sin anställning vid institutet, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 660 kronor.

Riksdagen har icke velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag och får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

85:o.

I en till riksdagen avlåten, den 21 februari 1930 dagtecknad proposition nr 158 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att biträdande föreståndarinnan vid statens högre lärarinneseminarium i Stockholm, ämneslärarinna vid nämnda seminarium och den därmed förenade normalskolan för flickor *Gerda Eufrosyne von Sydow* må, från och med månaden näst efter den, under vilken hon avgår från sina befattningar vid seminariet och normalskolan, under sin återstående livstid uppbära — utöver den pension, som författningsenligt tillkommer henne såsom ämneslärarinna vid högre lärarinneseminariet, och de pensioner å tillhoppa 1,000 kronor, som hon skulle äga att uppbära från enskilda pensionsanstalter — en årlig tilläggspension från allmänna indragningsstaten till sådant belopp, att tilläggspensionen av statsmedel och nyssnämnda pensioner tillsammans uppgå till 2,900 kronor, med iakttagande, att samtliga dessa pensioner skola i avseende å tilläggspensioner behandlas som om de tillhoppa utgjorde hel pension för ämneslärarinna vid statens högre lärarinneseminarium i Stockholm och den därmed förenade normalskolan för flickor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, som innebär att von Sydow skulle för statspension få i viss utsträckning tillgodoräkna sig tjänstgöring vid statsunderstödda enskilda läroanstalter, ansluter sig till vissa av riksdagen tidigare i liknande fall gjorda medgivanden. På grund härav och under hänvisning till vad under punkterna 75—77 anförts, har riksdagen

gen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts framställning, ansett sig böra biträda Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får sålunda anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition av riksdagen bifallits.

86:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 mars 1930 dagtecknad proposition nr 183 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att gymnastikvaktmästaren och eldaren vid högre allmänna läroverket i Malmö *Nils Nilsson* må från och med månaden näst efter den, under vilken han avgår från sin befattning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,440 kronor.

Med återopande av vad som anförts under punkten 78 i det föregående får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition vunnit riksdagens bifall.

87:o.

I en till riksdagen avlåten, den 7 mars 1930 dagtecknad proposition nr 194 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att extra ordinarie ämnesläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle *Hans Larsson Nordendorph* må från och med den 1 augusti 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,392 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft två inom riksdagen i anledning av propositionen väckta motioner (I: 310 och II: 493). I nämnda motioner har hemställts, att riksdagen måtte på så sätt bifalla Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, att Nordendorph finge från och med den 1 augusti 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension, uppgående till det belopp, som kunde framkomma vid en beräkning efter i motionerna angivna grunder.

Till stöd för yrkandet har i motionerna anförts bland annat följande:

»Enligt i propositionen förekommande uppgift skulle av handlingarna i ärendet bland annat framgå, att Nordendorph 'beräknas vid utgången av läsåret 1929/1930 under en sammanlagd tid av nära 15 år hava tjänstgjort såsom vikarierande eller extra lärare vid allmänna läroverk'. Även i skolöverstyrelsens, av departementschefen citerade utlåtande förekomma uppgifter, att 'sökandens tjänstetid i statens tjänst vid slutet av innevarande läsår torde komma att uppgå till nära 15 år'. Med hänsyn

därtill att sökanden jämväl under en tid av ett läsår tjänstgjort vid 'statsunderstödd kommunal läroanstalt', anser dock skolöverstyrelsen, att man bör för pension tillgodoräkna honom fulla 15 tjänstår.

I själva verket torde dock av 'handlingarna i ärendet' kunna inhämtas, att sökanden icke blott under 'nära 15 år' utan under *fulla 15 år* innehaft tjänst såsom vikarierande eller extra lärare vid allmänna läroverk. Nordendorph tjänstgjorde under läsåret 1903/1904 vid Vadstena lägre allmänna läroverk, under tiden 26 augusti—10 oktober 1914 samt 4 december 1914—8 juni 1915 vid Ystads högre allmänna läroverk, från början av vårterminen till 1 april 1917 vid Hälsingborgs högre allmänna läroverk samt från början av höstterminen 1917 till utgången av innevarande läsår vid Gävle högre allmänna läroverk. Den sammanlagda tjänstgöringstiden överstiger alltså 15 år.

Härtill kommer emellertid, att sökanden under ett helt läsår — 1908/1909 — tjänstgjort vid Jonstorps och Farhults högre folkskola. Billighetsskäl synas oss påkalla, att jämväl denna tjänstgöringsperiod tillgodoräknas sökanden, då det gäller att beräkna den pension, som kan komma att beviljas honom.

Den nyss åberopade § 4 i lagen av den 11 oktober 1907 stadgar, att 'hel pension utgör samma belopp som det för tjänsteinnehavaren vid tiden för hans avgång gällande pensionsunderlag', varvid dock skall iakttagas, att 'för tjänsteinnehavare, som under kortare tid än fem år innehaft den tjänst från vilken avgång äger rum, beloppet av hel pension skall utgöra en femtedel av sammanlagda beloppen av de högsta pensionsunderlag, vilka under vart och ett av de senast förflutna fem åren varit för tjänsteinnehavaren gällande'. Med tillämpning av denna restriktionsbestämelse har skolöverstyrelsen beräknat en eventuell pension åt sökanden efter formeln $2/3 \times \frac{3 \times 3,300 + 2 \times 3,800}{5}$

Då det är ostridigt, att Nordendorph tjänstgjort 'i den tjänst från vilken avgång äger rum' under betydligt längre tid än fem år, synes rättvisan kräva, att restriktionsbestämmelsen i § 4 icke i detta fall kommer till användning, utan bör pensionen följaktligen beräknas till viss del — enligt vår mening riktigast $\frac{16}{33}$ — av det belopp som framkommer vid en uträkning efter formeln $\frac{2}{3} \times 3,800$ kronor, samt med iakttagande i övrigt av vad överstyrelsen anfört med avseende å omräkning enligt grunderna i ovannämnda kungörelser nr 360/1922 och nr 280/1925 även som under hänsynstagande därtill att sökanden icke själv bidragit till sin pensionering.»

Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att pension beredes Nordendorph. Vidkommande pensionens belopp hava i motionerna i två avseenden, nämligen i fråga om tjänstårsberäkningen samt beträffande grunderna för bestämmande av pensionsunderlaget, påyrkats avvikelser från vad som ligger till grund för Eders Kungl. Maj:ts förslag. Vad tjänstårsberäkningen angår, framgår av handlingarna att Nordendorph tjänstgjort vid statsläroverk dels under 14 hela läsår, dels ock under tre skilda perioder av två läsår, vilka perioder tillsammans utgöra omkring 10 månader. Den sammanlagda anställningstiden i statstjänst torde alltså kunna beräknas motsvara omkring 15 tjänstår. Därutöver har Nor-

dendorph tjänstgjort ett läsår vid statsunderstödd kommunal läroanstalt. Med anledning av yrkandet, att sistnämnda tid skulle inräknas i tjänstetiden, vill riksdagen erinra, att tjänstgöring utom statens tjänst hittills pläгат i pensionsavseende tillgodoräknas endast till högst två tredjedelar samt att ett tillgodoräkning i sådan omfattning i detta fall icke skulle medföra någon ökning av antalet för pension beräkneliga tjänstår. Riksdagen har därför icke funnit anledning till ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag på denna punkt.

Vad däremot angår grunderna för beräkningen av pensionsunderlag har visst iog ansetts förelinnas för vad i motionerna ifrågasatts. Enligt den civila pensionslagen medför nämligen den omständigheten, att en befattningshavare vid oreglerat verk under något av de sista fem åren före avgången erhåller avlöningsförhöjning och därmed ökning av pensionsunderlaget, icke en medeltalsberäkning av pensionsbeloppet, under förutsättning att befattningshavaren under nämnda tidsperiod innehaft samma tjänst, från vilken avgången äger rum. Vid sådant förhållande har ej heller i detta fall ansetts böra tillämpas en dylik medeltalsberäkning, utan pensionsunderlaget har ansetts böra beräknas med utgångspunkt från den avlöning, som under de senaste åren tillkommit Nordendorph. En omräkning av pensionen med iakttagande härav och med användning i övrigt av de i Eders Kungl. Maj:ts förslag tillämpade beräkningsgrunderna giver till resultat ett belopp av 1,596 kronor. Riksdagen har bestämt pensionen till detta belopp.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition och de i ämnet väckta motionerna, medgivit, att extra ordinarie ämnesläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle Hans Larsson Nordendorph må från och med den 1 augusti 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,596 kronor.

VIII. Ang. jordbruksdepartementet.

88:o.

I en till riksdagen avlåten, den 14 mars 1930 dagteknad proposition nr 225 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att nattvakten vid veterinärhögskolan *Carl Johan Andersson* må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar nämnda anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,056 kronor.

Riksdagen har ansett pension böra beviljas Andersson. För beräkning

av beloppet av denna förmån har i Eders Kungl. Maj:ts förslag tagits till utgångspunkt för ordinarie befattningshavare i 4:e lönegraden vid nyreglerade verk gällande pensionsunderlag. Då Andersson emellertid icke åtnjutit den lön, som tillkommer befattningshavare i nämnda lönegrad utan hans löneställning närmast motsvarat extra ordinarie befattningshavares i lönegraden 4, har nämnda utgångspunkt ansetts knappast vara lämplig. I överensstämmelse med vad som under de senaste åren ägt rum i vissa liknande fall och i anslutning till det förfaringssätt, som kommit till användning i de under punkterna 19 och 69 i det föregående behandlade ärendena, torde man i stället böra utgå från det pensionsunderlag, som av 1926 års pensionsutredning föreslagits för extra ordinarie befattningshavare i 4:e lönegraden. Med denna utgångspunkt och med iakttagande av viss reducering av beloppet med anledning därav, att pensionsavgifter icke blivit erlagda, har riksdagen ansett sig böra bevilja ett pensionsbelopp av 996 kronor årligen.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att nattvakten vid veterinärhögskolan Carl Johan Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar nämnda anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 996 kronor.

89:o.

I punkt 2 av propositionen nr 225 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att arbetaren vid veterinärhögskolan *Carl Wiktor Pettersson* må från och med månaden näst efter den, varunder han frånträder sin anställning därstädes, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 600 kronor.

Då Pettersson först vid 57 års ålder vunnit anställning i statens tjänst och hans anställningstid omfattar en tid av endast något mer än 12 år, har riksdagen icke kunnat finna tillräckliga skäl föreligga för beredande åt honom av statspension.

På grund härav och med åberopande av den ståndpunkt, riksdagen under punkten 80 intagit i ett där behandlat liknande ärende, har riksdagen ansett sig icke kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke vunnit riksdagens bifall.

90:o.

Under punkten 3 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att sjökaptenen *Carl Emil Lorents Carlsson* må från och med månaden näst efter den, under vilken han frånträder det honom före uppnådd 70 års ålder senast meddelade förordnande såsom lärare vid undervisnings-

kurserna i navigation för bohuslänska fiskare, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 504 kronor.

Såsom statskontoret i avgivet utlåtande i ärendet antytt, lärer ifrågasvara anställning, som tagit vederbörandes tid i anspråk endast under en del av året, knappast kunna anses vara avsedd annat än som en bisyssla bredvid annan verksamhet, något som i sin mån jämväl belyses därav, att den personliga ersättningen — fränsett för lokal m. m. avsedd s. k. dagavlönning — varit beräknad allenast till 1,320 kronor om året. Vid sådant förhållande och då större delen av kostnaderna för omförmälda undervisningskurser bestritts icke av staten utan av vederbörande landsting och hushållningssällskap, har riksdagen icke funnit tillräckliga skäl föreligga att i detta fall medgiva pension av statsmedel.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

91:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 4 föreslagit riksdagen medgiva, att — under förutsättning att läkarbefattningen vid Strömsholms hingstdepå och den därmed förenade befattningen såsom läkare vid ridskolan indrages — medicine licentiaten *Nils Fredrik Netzel* må från och med den dag, då beslutet om indragningen träder i tillämpning, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 2,400 kronor.

Av utredningen i ärendet framgår, att indragning av läkarbefattningen vid Strömsholms hingstdepå samt den därmed förenade befattningen såsom läkare vid ridskolan föreslagits av besparingsskäl. Där emot har icke i ärendet gjorts gällande, att en omläggning av sättet för läkarvårdens bestridande vid nämnda institutioner skulle vara påkallad av bristande tjänsteduglighet hos den nuvarande innehavaren av befattningarna, vilken ännu endast uppnått 60 års ålder. Den förebragta utredningen visar emellertid, att den föreslagna anordningen för närvarande icke skulle medföra någon besparing utan tvärtom skulle föranleda en ökning i statsverkets kostnader. De nuvarande kostnaderna utgöra enligt vad som meddelats i propositionen tillhoppa 3,130 kronor årligen, inberäknat värdet av läkarens naturaförmåner men fränsett dyrtidstillägg. Utgifterna för läkarvården skulle för framtiden uppgå till omkring 1,800 kronor, vartill kommer kostnaden för pension åt nuvarande läkaren, utgörande förutom dyrtidstillägg 2,400 kronor, eller tillhoppa 4,200 kronor per år.

Vid nu angivna förhållanden har riksdagen för sin del funnit den ifrågasatta indragningen av läkarbefattningen böra anstå intill dess den nuvarande läkaren till följd av ålder eller av annan anledning finnes icke längre kunna lämpligen bibehållas i tjänstutövning.

Riksdagen, som icke ingått i prövning av det begärda pensionsbeloppets storlek, får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke av riksdagen bifallits.

IX. Ang. handelsdepartementet.

92:o.

I en till riksdagen avlåten, den 16 januari 1930 dagtecknad proposition nr 30 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, i punkten 2¹ föreslagit riksdagen medgiva, att förre extra läraren vid navigationsskolan i Malmö *Konrad Emil Rydholm* må från och med den 1 september 1929 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta årligt understöd med 900 kronor.

Av utredningen i ärendet framgår, att Rydholms tjänstetid såsom extra lärare vid navigationsskolan i Malmö uppgår till endast omkring 16 år. Enligt vad riksdagens vederbörande utskott av ärendet tillhörande handlingar inhämtat, har hans tjänstgöringsskyldighet under den övervägande delen av denna tid varit ringa, i det att den växlat mellan 5 och 7 timmar i veckan. Såsom statskontoret i avgivet utlåtande i ärendet framhållit, måste alltså den av Rydholm fullgjorda tjänstgöringen vid navigationsskolan anses hava utgjort en ren bisyssla.

Med hänsyn till vad sålunda påvisats beträffande Rydholms tjänstetid och omfattningen av hans åligganden har riksdagen — i överensstämmelse med den ståndpunkt, riksdagen tidigare i allmänhet plägat intaga till frågor om pension eller därmed jämförligt understöd åt personer, vilkas anställning i statstjänst haft karaktären av bisyssla — funnit sig icke kunna medgiva, att understöd av statsmedel i detta fall beredes. Riksdagen vill i detta sammanhang framhålla, att pensionering av extra lärare vid navigationsskolorna hittills icke förekommit under omständigheter, som äro jämförliga med de här förevarande, samt att, enligt vad riksdagen inhämtat, undervisningen vid berörda skolor i jämförelsevis stor omfattning bestrides av extra lärarkrafter med var för sig ringa tjänstgöringsskyldighet, vadan ett bifall till nu föreliggande förslag synes kunna medföra vittgående konsekvenser.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke vunnit riksdagens bifall.

Stockholm den 4 juni 1930.

Med undersåtlig vördnad.

¹ Beträffande punkten 1 av prop. nr 30, se riksdagens skrivelse nr 371, punkten 13.